

FRA LITTERATUR TIL LEVENDE BILLEDER

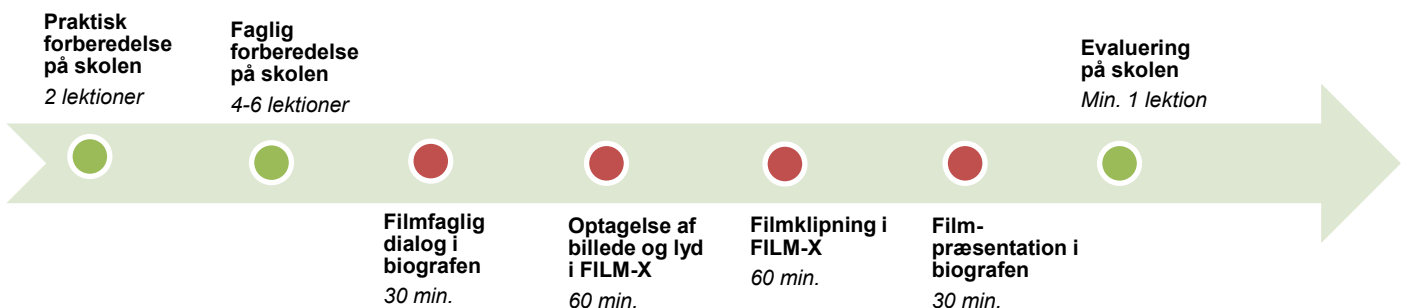

Filmhold under optagelse i Studie 1

Rigtig mange film er baseret på populære bøger. Men hvad er egentlig filmens særlige styrker? Og hvad er litteraturens? Eleverne skal i FILM-X selv arbejde med at producere en filmscene med inspiration fra en novelle. Formålet er, at give eleverne dybere forståelse for, hvilke virkemidler og kunstneriske udtryk der kendetegner hhv. litteratur (ved novellen som eksempel) og film.

Til forløbet har vi udarbejdet arbejdsspørgsmål og elevark til tre udvalgte noveller af Jesper Wung-Sung, og novellerne kan downloades til brug i dette forløb. Men I kan også vælge en anden novelle, hvor du som lærer orienterer dig i undervisningsmaterialet og tilpasser elevernes forberedelse til jeres egen tekst.

FILM-X forløbet indledes med en proces hjemme på skolen, hvor I bruger denne lærervejledning og det tilknyttede elevmateriale. Forløbet har flere faser.

Denne vejledning støtter i de tre faser, der foregår på skolen, og beskriver aktiviteterne i FILM-X studierne.

FASE 1: Fortolkning af tekst

Første led i jeres forberedelse er, at klassen læser og fortolker en eller flere tekster og sætter fokus på litteraturens særlige virkemidler. Mest oplagt til dette er forløb er narrative tekster (fx noveller eller eventyr), men I kan også vælge lyrik (fx digt eller sangtekst)

Nedenfor finder du arbejdsspørgsmål til inspiration for jeres fortolkningen af en novelle.

Spørgsmålene fokuserer særligt på virkemidler og tematik, som sætter tanker i gang ift., hvordan novellen kunne fortælles på film.

Det kan være en hjælp for eleverne, hvis I gennemgår den første novelle på klassen – især for elever på 6. og 7. klassesetrin. Anvender I flere noveller, kan de efterfølgende evt. analyseres i mindre grupper.

Fortolkning af novellen – eksempler på spørgsmål til gruppearbejde eller snak i plenum:

- Hvad er handlingen i novellen?
- Hvad er konflikten – hvordan bliver den præsenteret og afrundet?
- De ydre miljøbeskrivelser, lyde, tid, egenavne bruges til at etablere en stemning.
- Gå på jagt efter detaljerne og find ud af:
- Hvornår foregår novellen? (årstid, døgnrytme, fortalt handling)
- Hvor foregår den? (egenavne, bebyggelse osv. – har nogle egenavne evt. en vigtig betydning?)
- Hvilke lyde, genstande og andre sanseindtryk bruges til at skabe stemningen?
- Forestil jer scenografien, hvis novellen skulle laves om til en film – hvordan ser der ud?
- Hvilke lyde ville I lægge ind for at skabe stemning? (fra personer, omgivelser, evt. musik)
- Tal om hovedpersonen – hvad får vi at vide om personen gennem handling? Og hvad får vi at vide gennem tanker?
- Hvordan kan man vise i en film, at en person er bange, uden at bruge replikker – prøv at komme i tanke om gode eksempler, I har set.
- Hvad er novellens budskab? Hvilke tanker vil den sætte i gang hos læseren?

FASE 2: Forberedelse af elevernes egne film

Efter fortolkningen af teksterne arbejder eleverne i deres filmhold, hvor de ud fra elevarkene udvikler grundidéen til den film, de skal indspille under jeres forløb i FILM-X studierne.

Herefter inddeles klassen i filmhold på 4-7 elever, og holdene de fordeles på studierne 1-4. Er I færre end 28 elever er der max 6 elever i Studie 4 / Bilen.

Hvert filmhold ser nu introfilmen til netop det studie, de skal arbejde i. Se introduktionsfilmene under beskrivelsen af hvert studie på hjemmesiden: [Studie 1](#), [Studie 2](#), [Studie 3](#), [Studie 4](#)

Filmene viser mulighederne og desuden får eleverne en introduktion til de funktioner, der skal varetages på hvert filmhold. Eleverne fordeler funktionerne mellem sig.

På hvert hold skal der være en Instruktør, en fotograf / scenograf og 3-5 skuespillere. Derudover er det godt at udpege 1-2 klippere - selvom filmholdet arbejder samlet med at klippe filmen, er det en fordel at aftale, hvem der sidder ved tasterne under klipningen og laver de sidste finish.

Filmholdene kan også vælge at optage nærbilleder i nærbilledestudiet og effektivt lyde i lydstudiet. Her går 2-3 elever typisk på optagelse, mens resten af holdet klipper.

Forberedelse af filmfortællinger

Når I har arbejdet med en eller flere noveller, udvikler filmholdene en fortælling, hvor de anvender elevmaterialet.

Du beslutter som lærer, om eleverne kunne vælge mellem flere noveller, eller om alle skal arbejde med den samme novelle.

Processen inkluderer, at filmholdene:

- Udvælger en scenografi / baggrundsfilm til deres film (baggrundsfilm til hver studie ses igennem på hjemmesiden – der kan vælges 1-2 baggrundsfilm fra det samme studie).
- Beslutter handlingens grundlæggende plot
- Beslutter hvilke karakterer, der skal være med i filmen og fordeler rollerne mellem sig
- Evt. kan de forberede og øve replikker, men der skal være åbenhed overfor at ændre i filmens handling og stil under selve forløbet, hvor de to undervisere kommer med nye inputs til filmholdene

Filmholdene bruger elevarkene under denne proces. Elevarkene rammesætter, hvilke tematiske og fortællermæssige greb fra novellen, der skal omsættes til film.

Links og relevante uv-materialer

Som nævnt findes der mange eksempler på filmatiseringer af litteratur. På Filmcentralen kan du finde flere film med tilknyttede undervisningsmaterialer, som I kan vælge at arbejde med enten inden eller efter jeres FILM-X forløb.

Her anbefales bl.a. følgende:

- *Syv minutter over midnat*, en smuk film baseret på den prisvindende roman *Monster*, der handler om at overkomme livets største udfordringer med fantasiens hjælp. Materialet indeholder klip fra filmen, og hele filmen kan ses via [mitcfu.dk](https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/syv-minutter-over-midnat#.XobR3HJJFPY)
<https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/syv-minutter-over-midnat#.XobR3HJJFPY>
- *Ternet Ninja*, undervisningsmateriale til at bearbejde filmatiseringen af Anders Mattesens underholdende og samfundskritiske roman.
<https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/ternet-ninja#.XobTEXJJFPY>
NB. Filmen kan ikke ses via linket.
- *Skammerens Datter*, omfattende undervisningsmateriale med afsnit om processen med at transformere den populære roman til film. Materialet indeholder mange illustrative klip fra filmen, baggrundsmateriale samt en række interviews med filmens kreative team. <https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/skammerens-datter-0#.XobT2HJJFPY>
NB. Filmen kan ikke ses via linket, men undervisningsmaterialet indeholder flere relevante klip.
- *Drengen i den stribede pyjamas*, en både rå og smuk fortælling om et venskab på tværs af hegnet i en koncentrationslejr under 2. Verdenskrig.
<https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/drengen-i-den-stribede-pyjamas#.XobUZHJJFPY>
NB. Filmen kan ikke ses via linket

FASE 3: Forløbet i FILM-X

Forløbet i FILM-X varetages af to undervisere. De introducerer til teknik, udfordrer eleverne filmfagligt og coacher dem i at varetage deres funktion på filmholdet.

Din rolle som lærer er først og fremmest at forberede og efterbearbejde FILM-X besøget med klassen, og under forløbet i FILM-X er der behov for, at du:

- Støtter elevernes samarbejde og fokus på den faglige vinkel, I arbejder med på skolen
- Laver aftaler med elever, der evt. har brug for en pause undervejs i forløbet
- Er til stede og observerer dine elever i nye roller og omgivelser
- Hjælper med at guide elever, der optager i lydstudiet og nærbilledestudiet under klipningen – med støtte fra underviserne i FILM-X

Derudover kan du dokumentere elevernes arbejdsproces, hvilket vil være en super indgang til evalueringen hjemme på skolen.

Oplæg i biografen

I biografen bydes klassen velkommen af de to FILM-X guider. De taler med eleverne om, hvad I har forberedt hjemme. Herefter gennemgår guiderne klip som illustrerer de forskellige filmiske virkemidler.

Optagelse af billede og lyd i FILM-X

Under selve FILM-X forløbet samarbejder eleverne i deres filmhold om at bringe deres egen fortælling til live. De vil være tid til at eksperimentere med handlingen og undervejs kommer guiderne med indspark, således at fortællingen understøttes af en bevidst og reflekteret brug af filmiske virkemidler.

Klipning i FILM-X

I filmklipningen reflekterer eleverne over filmens særlige virkemidler, når de skal indsætte ekstra billedmateriale, bearbejde deres dialog og træffe beslutninger omkring f.eks. effektlyd og musik.

Det er primært klipperen, der sidder med musen. To elever kan evt. dele rollen og skiftes undervejs. Resten af holdet deltager med idéer.

Det er under klipningen, at 2-3 elever optager effektlyde i lydstudiet (primært indskoling) og / eller ekstra klip i Nærbilledestudiet (melletrin / udskoling), så der for alvor kan skabes effekter og gode billeddetaljer.

Holdene fra studie 1 og 2 starter klippeprocessen med at indspille deres dialog med mikrofon ved klippecomputeren.

Filmpræsentation i biografen

Vi slutter forløbet af med, at holdene præsenterer deres proces og færdige film for klassen i vores biograf. Underviserne samler op på, hvordan temaet er behandlet og hvilke virkemidler, der er brugt.

FASE 4: Opfølgning på skolen

Vi opfordrer til, at I på skolen følger op med en dybere refleksion over elevernes læring.

Måske har I mod på at starte en ny produktion op med det udstyr, I har adgang til på skolen, så eleverne kan opnå større fortrolighed med at anvende de multimodale udtryksformer.

Kontakt

Har du brug for hjælp eller inspiration til forberedelsen, kan du kontakte FILM-X på tlf. 3374 3669 eller sende en mail til film-x@dfi.dk